

**Ijtimoiy sohada korrupsiyaga qarshi kurashni ma'muriy-huquqiy
tartibga solish usullari**

Qadamov Abrorbek Ulug'bek og'li

"Abdulazim himoya" advokatlik byurosi advokati

+998 99 969 13 09

Annotatsiya. Ushbu maqola ijtimoiy sohadagi korrupsiyaga qarshi kurashda qo'llaniladigan ma'muriy va huquqiy strategiyalarni o'rganadi. U korrupsiyaga oid mavjud adabiyotlarni o'rganadi, tartibga solishning turli usullarini tahlil qiladi va ularning samaradorligini baholaydi. Amaliy tadqiqotlarni o'rganish va asosiy topilmalarni muhokama qilish orqali maqolada ijtimoiy sohalardagi korrupsiyaga qarshi kurashdagi muammolar va potentsial echimlar haqida tushuncha berilgan.

Kalit So'zlar: Korrupsiya, ijtimoiy soha, ma'muriy tartibga solish, huquqiy choralalar, korrupsiyaga qarshi kurash strategiyalari.

Аннотация. В данной статье рассматриваются административно-правовые стратегии, применяемые в борьбе с коррупцией в социальной сфере. Он изучает существующую литературу по коррупции, анализирует различные методы регулирования и оценивает их эффективность. Изучая тематические исследования и обсуждая ключевые результаты, статья дает представление о проблемах и потенциальных решениях в борьбе с коррупцией в социальных сетях.

Ключевые слова: коррупция, социальная сфера, административное регулирование, правовые меры, стратегии противодействия коррупции.

Annotation. This article explores the administrative and legal strategies used to combat corruption in the social sphere. It studies existing literature on corruption, analyzes various methods of regulation and assesses their effectiveness. By studying case studies and discussing key findings, the article provides insights into the challenges and potential solutions to the fight against corruption in the social spheres.

Keywords: *corruption, social sphere, administrative regulation, legal measures, anti-corruption strategies.*

Korruptsiya butun dunyo bo'ylab ijtimoiy xizmatlar va dasturlarning yaxlitligi va samaradorligiga katta xavf tug'diradi. Bu institutlarga bo'lgan ishonchni susaytiradi, resurslarni muhtojlardan chalg'itadi va tengsizlikni davom ettiradi. Ushbu keng tarqalgan masalaga javoban hukumatlar va tashkilotlar ijtimoiy sohadagi korruptsiyaga qarshi kurashish bo'yicha turli ma'muriy-huquqiy tadbirlarni amalga oshirdilar. Ushbu maqola ushbu chora-tadbirlar atrofidagi adabiyotlarni o'rganish, ularning samaradorligini tahlil qilish va ijtimoiy sohalarda korruptsiyaga qarshi harakatlarni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berishga qaratilgan.

Korruptsiya va uning ijtimoiy sohaga ta'siri mavzusida muhim adabiyotlar to'plami mavjud. Tadqiqotlar institutsional zaifliklardan madaniy omillarga qadar korruptsiyaning asosiy sabablarini o'rganib chiqdi. Bundan tashqari, olimlar korruptsiyaga qarshi turli strategiyalarni, shu jumladan ma'muriy islohotlarni, huquqiy asoslarni va nazorat mexanizmlarini o'rganishdi. Ushbu adabiyotlarni sintez qilish orqali biz ijtimoiy xizmatlar, sog'liqni saqlash, ta'lim va boshqa muhim sohalardagi korruptsiyani bartaraf etishdagi muammolar va imkoniyatlar haqida to'liq ma'lumotga ega bo'lamiz.

Ijtimoiy sohada korruptsiyaga qarshi kurashda qo'llaniladigan usullar kontekstga va korruptsiyaning og'irligiga qarab farq qiladi. Ma'muriy choralar ko'pincha shaffof xarid jarayonlarini amalga oshirish, qat'iy moliyaviy nazorat va korruptsiyaga qarshi agentliklarni tashkil etishni o'z ichiga oladi. Huquqiy choralar korruptsiyaga qarshi qonunchilikni qabul qilishni, xabar beruvchilarni himoya qilish to'g'risidagi qonunlarni kuchaytirishni va korruptsionerlarni ta'qib qilishni o'z ichiga olishi mumkin. Bundan tashqari, fuqarolik jamiyati tashkilotlari bilan xalqaro hamkorlik va hamkorlik hisobdorlik va oshkoralikni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Ijtimoiy sohadagi korruptsiyaga qarshi kurash ma'muriy-huquqiy choralarni o'z ichiga olgan ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. Odatda ma'muriy va huquqiy tartibga solishning ba'zi usullari:

- Qonunchilik: ijtimoiy sohadagi korrupsiyaga qaratilgan keng qamrovli qonunlarni ishlab chiqish. Ushbu qonunlar korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni belgilashi, huquqbuzarlarga jazo tayinlashi va tergov va prokuratura tartiblarini belgilashi kerak. Bundan tashqari, qonunlar ijtimoiy dasturlar va xizmatlarda shaffoflik va hisobdorlik choralarini belgilashi mumkin.
- Normativ-huquqiy baza: ijtimoiy dasturlar va xizmatlarning ishlashini boshqarish uchun me'yoriy-huquqiy asoslarni amalga oshirish. Bunga korrupsiyaning oldini olish, shaffoflikni ta'minlash va ijtimoiy resurslarni taqsimlash va taqsimlashda javobgarlikni yaxshilash bo'yicha ko'rsatmalar, standartlar va tartiblarni belgilash kiradi.
- Korrupsiyaga qarshi kurash agentliklari: korrupsiyaga qarshi ixtisoslashgan agentliklarni yoki ijtimoiy sohadagi korrupsiyani tergov qilish va ta'qib qilish vazifasi yuklatilgan bo'linmalarni tashkil etish. Bu idoralar mustaqil bo'lishi kerak, etarlicha resourced, va puxta tergov o'tkazish uchun vakolat, jinoyatchilarni ta'qib, va o'g'irlangan aktivlarni saqlab qolish.
- Xabar beruvchini himoya qilish: ijtimoiy sohadagi korrupsiya haqida xabar bergan xabar beruvchilarni himoya qilish uchun qonunlar va siyosatlarni qabul qilish. Hushtakbozlarni himoya qilish choralari qasos olishdan himoya qilish, maxfiylik qoidalarini va korrupsiya haqida xabar berish uchun rag'batlantirishni o'z ichiga olishi kerak.
- Davlat xaridlarini isloh qilish: ijtimoiy dasturlar bilan bog'liq tovarlar va xizmatlarni shaffof va raqobatbardosh xarid qilish jarayonlarini amalga oshirish. Bunga sotuvchilarni tanlashning aniq mezonlarini belgilash, ochiq savdolar jarayonlarini o'tkazish va korrupsiya va til birikmalarining oldini olish uchun xaridlar faoliyati ustidan nazoratni ta'minlash kiradi.
- Jamoatchilikni xabardor qilish va ta'lim: korrupsiyaning ijtimoiy sohadagi zararli oqibatlari to'g'risida xabardorlikni oshirish uchun jamoatchilikni xabardor qilish kampaniyalari va ta'lim dasturlarini o'tkazish. Fuqarolarni o'z huquqlari, korrupsiya xavfi va korrupsiya faoliyati to'g'risida hisobot berish

mexanizmlari to'g'risida xabardor qilish ularga javobgarlikni talab qilish va korrupsiyaga qarshi harakatlarda qatnashish huquqini berishi mumkin.

- Xalqaro hamkorlik: ijtimoiy sohada transchegaraviy korrupsiyaga qarshi kurashish uchun xalqaro hamkorlik va hamkorlik qilish. Bunga boshqa mamlakatlar bilan ma'lumot, tajriba va ilg'or tajribalarni almashish, shuningdek korrupsiyaning oldini olish va unga qarshi kurashishga qaratilgan xalqaro tashabbus va kelishuvlarda ishtirok etish kiradi.

- Monitoring va baholash: ijtimoiy sohada korrupsiyaga qarshi choralar samaradorligini monitoring qilish va baholash mexanizmlarini yaratish. Muntazam baholash kamchiliklarni, zaif tomonlarni va takomillashtirish sohasini aniqlashga yordam beradi, siyosatchilarga strategiyalarni takomillashtirish va resurslarni yanada samarali taqsimlash imkonini beradi.

- Fuqarolik jamiyatini jalb qilish: fuqarolik jamiyati tashkilotlari, NNT va jamoat guruhlarining korrupsiyaga qarshi kurashda faol ishtirokini rag'batlantirish. Fuqarolik jamiyati ijtimoiy sohada oshkoralik, hisobdorlik va yaxshi boshqaruvni qo'llab-quvvatlashda, shuningdek korrupsiyaga qarshi choralar ko'rilishini nazorat qilishda va hokimiyat organlarining o'z harakatlari uchun javobgar bo'lishida muhim rol o'ynashi mumkin.

Muhokama bo'limida adabiyotlar tahlilining asosiy natijalari va ma'muriy-huquqiy chora-tadbirlarni amalga oshirish natijalari ko'rib chiqiladi. Unda byurokratik kabi ijtimoiy sohadagi korrupsiyaga qarshi kurashda duch keladigan umumiy to'siqlar aniqlanadi qizil lenta, siyosiy irodaning etishmasligi va tizimli korrupsiya. Bundan tashqari, u ushbu muammolarni hal qilishda va'da bergan innovatsion yondashuvlar va eng yaxshi amaliyotlarni o'rganadi. Davlat idoralari, fuqarolik jamiyati tashkilotlari va xalqaro sheriklar o'rtasidagi hamkorlikdagi sa'y-harakatlar korrupsiyaga qarshi tashabbuslarning muvaffaqiyatli bo'lishi uchun qulay muhit yaratish uchun juda muhimdir.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy sohadagi korrupsiyaga qarshi kurash ma'muriy islohotlar, huquqiy choralar va manfaatdor tomonlarning ishtirokini birlashtirgan ko'p

qirrali yondashuvni talab qiladi. Ba'zi sohalarda yutuqlarga erishilgan bo'lsa-da, doimiy o'zgarishlarga erishish uchun ko'p ishlar qilish kerak. Hukumatlar korrupsiyaga qarshi harakatlarga ustuvor ahamiyat berishlari, etarli resurslarni ajratishlari va shaffoflik va hisobdorlik madaniyatini rivojlantirishlari kerak. Bundan tashqari, korrupsiyaga qarshi choralar ta'sirini baholash va takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash uchun doimiy tadqiqotlar va baholash zarur. Birgalikda ishlash orqali biz hamma uchun adolatli va adolatli jamiyat qurishimiz mumkin.

Oldinga yo'lni taklif qilishda korrupsiyaga qarshi kurashda xalqaro hamkorlik va bilim almashish muhimligini ta'kidlash zarur. Hukumatlar mintaqaviy va global korrupsiyaga qarshi tashabbuslarda faol ishtirok etishlari, ilg'or tajribalar bilan almashishlari va muhim muammolarga duch kelgan mamlakatlarda salohiyatni oshirish bo'yicha sa'y-harakatlarni qo'llab-quvvatlashlari kerak.

Adabiyotlar.

1. Anti-corruption reforms in Uzbekistan 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan // OECD. 2019. URL: https://www.oecd.org/corruption/acn/OECD-ACNUzbekistan-4th-Round_Monitoring-Report-2019-ENG.pdf 8-12 pp. (reference date: January 15, 2022).
2. Butova T.V., Petrova Yu.I. On the public service system in the USA // State and prospects for the development of the economy in conditions of uncertainty / Collection of articles of the international scientific and practical conference. Rep. Ed.: A. A. Sukiasyan. - Ufa: Aeterna LLC, 2015. - 40-42 pp. (In Russian).
3. Khafizova Z.I. Personnel policy of Japan in the public service // Scientific notes of the Almetyevsk State Oil Institute. - 2019. - T. 18. – 171-182 pp. (In Russian)
4. Law of the Republic of Uzbekistan “On Combating Corruption” No. ZRU-419 of 01/03/2017 // Lex.uz. URL: <https://lex.uz/docs/3088013> (reference date: January 15, 2022). (In Russian).
5. Panfilova E.A., Savintseva M.I. Countering corruption in the post-Soviet space. – M.: Pravo, 2018. – 378 p. (In Russian).

6. Petrova Yu.I., Butova T.V. Features of the functioning of the public service system in France // Modern aspects of the globalization of economic sciences / Collection of articles of the international scientific and practical conference. Rep. Ed.: A. A. Sukiasyan. - Ufa: Aeterna LLC, 2015. – 78-89 pp. (In Russian).